

Oficis

Vaig néixer a la mateixa casa del carrer de la Mel on encara visc. En aquell temps, al carrer i al seu entorn, hi havia persones de diferents oficis, avui ja desapareguts, cosa que més o menys deu passar en altres carrers del poble. Quan jo era menut no hi havia cap perill d'accident de trànsit i podia sortir tranquil.lament de casa per anar a contemplar els treballs que feien a cal cadiraire, a ca la Marcel.la i a cal ferrer de tall, que són els que més recordo.

Segons em passava pel cap anava a un lloc o a l'altre. Em quedava bocabadat mirant com en Frederic feia esclops. D'un tros de tronc de prop de dos pams, a cops de diferents eines l'anava modelant fins adquirir la forma d'esclop. Després, amb el que a mi em semblava una enorme barrina, anava burxant i treia trossos de fusta esmicolada de l'interior, per donar cabuda al peu. Veient el meu encanteri, em va obsequiar amb un parell d'esclops a la meva mida. Va ser tanta l'alegria, que em vaig estar llargues estones corrent amunt i avall de casa, fent-los petar damunt del mosaic i provocant mal de cap a pares i avis. Per sortir per a ells, els vaig esquarterar al segon dia.

Les mans hàbils del cadiraire embalcant cadires, per mi era igual que un mag retorçant i trenant la balca fins quedar el seient fet. Quan m'agradava passar-hi més estona era quan treballava al torn: agafava un tronc no massa gruixut i recte d'un metre aproximat de llargària, l'ajustava als capçals del torn i el posava en marxa. Allà donava principi al que per a mi era un miracle. Enfonsava l'enformador al tronc, fent saltar una infinitat d'espitals de flocs de fusta; valent-se d'altres gúbies, el que pocs moments abans era solament un tronc, s'havia convertit en una escultural pota de cadira, amb dibuixos geomètrics variats, per art i màgia d'en Joan. Per cert, era molt més conegut per l'Artur de cal cadiraire.

De vegades, també em ficava a can Cristià i observava com ficaven i treien el pa del forn. La coca i els llonguets, amb la flaire que desprenien, feien despertar tota mena de gana. Però el que em tenia més obsessionat era el ferrer de tall, del carrer de l'Ocata. Allò era un altre món. Quedava jo embadocat veient-lo treballar a la forja. Damunt d'ella hi tenia una descomunal manxa, accionada amb el peu. Avivava el foc de carbó de pedra fins aconseguir autèntics castells de foc, deixant gairebé blanc el ferro que manipulava. El posava damunt de l'enclusa i a cops de mall, que feien saltar guspises de foc per tots costats - i repetint una i altra vegada - anava modelant l'eina que pretenia. Acabada aquesta feina i amb el metall encara vermell, l'introduïa en un recipient ple d'aigua, per donar-li un bon tremp, provocant una explosió de vapor, com si es tractés d'un furiós volcà.

Després, calia donar tall a les destrals, tallants, ganivetes de llescar suro i altres eines. Eren passats per la mola que tenia arran del sòl introduïda prop de la meitat dins d'un dipòsit d'aigua i accionada elèctricament. Tenia un tauló ample, folrat de saques de cànem, una mica inclinat i el ferrer, ajagut de panxaterrosa, esmolava amb no tanta dificultat. Mentre esmolava - era com el país de les maravelles - de la mola saltaven cascades de guspises de foc en totes direccions; tota la seva botiga quedava plena d'estrelles, més espesses que una nit fosca i clara que ens permet contemplar la Via Làctia.

Jo quedava obsessionat i perdía el control de les hores. Era generalment el meu cosí Joan, que de fet era com el meu germà gran, l'encarregat de venir-me a buscar, arrancar-me d'aquell món de fantasies i retornar-me a la realitat.

Ara, passats més de setanta anys, em pregunto si aquell món que jo tan lleugerament he classificat de fantasia, no era el veritablement real i, carregat d'enyorança, trobo injusta la seva des-

aparició.

Afortunadament, a tota la nostra generació encara li ha estat donat de conèixer i fruit dels vells oficis ja desapareguts. I em pregunto: Qui, del jovent actual, ha vist ferrar un cavall? matar el porc? el treball de baster? d'un boter? d'un espardenyer? segar el blat madur amb dalla? llaurar amb animals? i d'un carreter?.

La feina que més m'agradava veure fer als carreters, era quan col.locaven el ferro al voltant de la roda. Posaven la roda estesa al terra, recolzada en quatre punts i quatre homes col.locaven la rotilana de ferro vermella de foc al seu entorn. Ho sostenien cada un amb unes llargues estenalles i sense perdre temps hi tiraven aigua, per evitar cremar la fusta i al mateix temps anul.lar la dilatació del ferro, tornant-lo al seu volum natural.

Una altra clara mostra d'oficis desapareguts la tenim a Cassà, del temps a què faig referència, en la indústria del suro. Fins i tot hi havia qui es mantenia ferm i afirmava que l'ofici de taper era un art. De totes maneres, s'havien de fer prèviament els carracs i seguidament, també manualment, donar-los forma cilíndrica per obtenir el tap. Ara es compta per milers la capacitat productiva d'una sola màquina en una hora.

Tot ha canviat. Ara, a tothom els peus els toquen el cul, del tip de córrer que s'han de fer per arribar a finals de mes i poder cobrir els molts compromisos econòmics centrats en aparells d'alta tecnologia. No hi ha temps ni per respirar. No és estrany que prosperi l'estrès i que el més entusiasta aficionat del Barça es quedi adormit davant la TV en el partit més significatiu de la temporada.

Jo crec que l'actual món civilitzat s'ha hipotecat la vida.

Joaquim Tolosà i Xirgo

font pintors
societat limitada

Pintura decorativa (tots els estucs)
Murals, imitacions i esgrafiats
Restauració de façanes
Pintura industrial
Doll de sorra abrossiu
Doll d'aigua a pressió
Lacats i envernissats
(cabina pressuritzada)
Pintura ignífuga i intumescent
Revestiments sanitaris
(hospitals, escoles, laboratoris,...)
Paviments autonivellants
Col·locació de parquet, moquetes,
saipolam, paviments de PVC,...
Senyalitzacions vials, pàrquings,...
Retolacions

Taller:
C/ Indústria, 12
17240 Llagostera
Tel. 972 80 54 89

C/ Puigcogul, 13
Tel. 972 46 40 61
Fax: 972 46 40 81
17244 Cassà de la Selva